

Az eseményen 3 tanulást segítő eszköz került bemutatásra. Az egyik a Szombati Zsigmondné gyógypedagógus, kémia és matematika tanár által kifejlesztett AtoMol, mely a diákoknak segít megérteni az atomszerkezetet és az atomokkal kapcsolatos műveleteket

(<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/03/22/atomol/>).

Dr. Gombás Judit 2 eszközt mutatott be, melyek a legnagyobb látássérült személyekkel foglalkozó Brit szervezet (RNIB) boltjában elérhetőek. Az egyik egy tapintható, hangos földgömb. Címkéző toll segítségével az adott területről információkat lehet kapni. A másik a Cubarithm, mely egy kis cellákra osztott tábla. A cellákba Braille számokat tartalmazó kockákat illeszthetünk, és vannak írásjeleket ábrázoló kockák is. Az eszközt a látássérült diák és tanára is tudja használni.

Puskás Anett elmondta, hogy dr. Nagyné Schiffer Csilla számos olyan eszközzel kapcsolatos információt osztott meg, melyek segíthetik a látássérült diákok tanulását. Ezek elérhetőségét a résztvevők is meg fogják kapni. Az eszközök hasznosságáról szavazhatnak az Együtt a jövőnkért szakemberei. A szavazatokat figyelembe véve kerülnek beszerzésre az eszközök. A megvásárolt eszközöket az MVGYOSZ a látássérült diákok számára elérhetővé teszi.

A Reál(is) jövő projekt keretében két online szakmai szemináriumot tervezett a szövetség megvalósítani. Az igények viszont azt mutatják, hogy folytatni kell a sorozatot. Így várhatóan 2021-ben is megszervezzük az Együtt a jövőnkért online találkozókat.

2021-ben elindítjuk online oktatási sorozatunkat, melyben több szakemberrel együttműködve reagálunk az Együtt a jövőnkért eseményeken is elhangzott hiányosságokra és igényekre. Az interaktív előadásokról hamarosan informáljuk az érdeklődő tanárokat és diákokat.

A Reál(is) jövő – Látássérült középiskolások reáltantárgyi tanulását támogató ismeretek átadása (IFJ-GY-20-A-0291) projekt az Emberi Erőforrások Minisztériuma „Fenntartható jövő” pályázati támogatása keretében valósul meg.

Puskás Anett és Moni Imola

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

Bolond Barnabás, az almarobogó meg a kis kovász - Mesés díjátadót tartottunk

Online díjkiosztó ünnepségen hirdettük ki az MVGYOSZ és a Fény Alapítvány Benedek Elek meseíró pályázatának díjazottait. A látássérült amatőr szerzők által beküldött pályaművek már meghallgathatók az MVGYOSZ Bodor Tibor Hangoskönyvtárában.

December 16-án felvirradt a nagy nap: az internet varázserejét segítségül hívva, online díjkiosztó ünnepségen hirdettük ki a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége és a Fény Alapítvány Benedek Elek meseíró pályázatának díjazottait. A három, dobogós helyezés mellett két különdíj is gazdára talált.

A Facebookon élőben közvetített díjkiosztó ünnepségen nem csupán bejelentettük a pályázat díjazottait, hanem az MVGYOSZ tevékenységének követői által már jól ismert hangok, azaz Szendy Szilvi és Peller Károly színművészek felolvasásában a közönség is megismerhette a zsűri által legjobbnak ítélt meséket. A két szervezet vezetői, dr. Nagy Sándor és Kornay Tamás köszöntőjükben meséltek a pályázat létrejöttéről, és elismerésüket fejezték ki mind a zsűrinek, mind a pályázóknak.

A harmadik helyezést Németh Tamásné Berta Edina Mese a kis kovászról című írásával érte el, mely most, a járvány időszakában különösen mély mondanivalóval bír. A második Vogt Péter Az almarobogó című írása lett, melyben a szerző izgalmasan ötvözte a klasszikus népmesei elemeket a modern meseirodalom váratlan fordulataival. Az első díjat Gorzó János Bolond Barnabás című csodálatos meséjével nyerte el, melyet talán még maga a nagy mesemondó, Benedek Elek is megirigyelhetne.

A három, dobogós helyezett értékes jutalomban részesült. Az első díj a Fény Alapítvány kuratóriuma által felajánlott 100.000 forint volt, a második és harmadik díj pedig az MVGYOSZ segédeszközboltjában felhasználható vásárlási utalvány 50.000, illetve 30.000 forint értékben.

A pályázatra összesen 46 mese érkezett, így joggal hangoztatható az a közhelyszámba menő kijelentés, miszerint a zsűrinek nehéz dolga volt. Nem véletlen, hogy két különdíjat is odaítéltek: egyiket a zsűri, másikat az MVGYOSZ elnöke.

A zsűri különdíjasa Szabó Istvánné lett, aki az elismerést Az utca című nagyon is valóságosnak ható meséjével vívta ki. Az MVGYOSZ elnöki különdíját dr. Nagy Sándor Kun Irén Drága kakaskám című írásának ítélte. A két különdíjas szintén az MVGYOSZ segédeszközboltjában levásárolható 10.000, illetve 20.000 forint értékű utalványt kapott.

Ezen a pályázaton valójában minden induló nyert, hiszen az MVGYOSZ mindannyiuknak megjelenési lehetőséget biztosított. A Bolond Barnabás és más mesék című, valamennyi beérkezett pályaművet tartalmazó hangos mesegyűjtemény már meghallgatható az MVGYOSZ online hangoskönyvtárában, hamarosan pedig CD-n is kölcsönözhető lesz. A meséket Szendy Szilvi és Peller Károly mellett a Bodor Tibor Kulturális Egyesület önkéntes felolvasóinak tolmácsolásában élvezhetjük. Szívből ajánljuk olvasóinknak ezt a sokszínű mesekönyvet a hosszú téli estékre!

A nyertesekkel és a két különdíjossal lapunk idei első 5 számában ismerkedhetnek meg az olvasók. Az interjúk mellett a nyertes meséket is közöljük,

valamint válogattunk néhány, a pályázatra beérkezett mesét is, melyet a zsűri valamiért érdekesnek, szépnek vagy különlegesnek talált.

A mesés díjátadó ezzel még nem ért véget. Zárásként dr. Nagy Sándor egy igazi karácsonyi meglepetéssel kedveskedett a hangoskönyvek szerelmeseinek. Az elnök bejelentette, hogy az MVGYOSZ online hangoskönyvtára webes változatban is elérhető, így az alkalmazásba már bekerült műveket mostantól számítógépen is meghallgathatják az ezt igénylő látássérült olvasók. A webes hangoskönyvtár elérhető a hangoskonyvtar.mvgyosz.hu címen 2020. december 20-ától. További részleteket az erről szóló cikkünkben olvashatnak.

Aki pedig nem hiszi, hát, járjon utána! Az online díjkiosztó ugyanis bármikor visszanezézhető az MVGYOSZ Facebook oldalán, illetve Youtube csatornáján.

Az MVGYOSZ Facebook oldala a <http://www.facebook.com/mvgyosz/> címen érhető el. A Youtube-on pedig a következő linken nézhető újra az esemény: https://youtu.be/FDwtp_DWG9I

Németh Orsolya szakmai vezető

Gorzó János: Bolond Barnabás

Úgy mesélik, réges-régen, felhőn túli messzeségben állt egy cifra palota. Színarany kapuja rögvést elvakította azt, ki reája emelte tekintetét, temérdek ablakán, mint ezernyi drágakő csillant a fény. Rátalálni csak úgy lehetett, ha ura is úgy kívánta. Egyszer itt, máskor ott bukkant fel. Többen lelkük üdvözlésére állították, hogy báránnyelű hátán is látták lovagolni. Mások erre csak legyintettek, mondván álmodik az nagy merészet, ki elébb kancsó fenekére nézett.

De bizony, szent igaz volt minden szóbeszéd. A kastélyt maga a tündérek királya lakta. Egész háza népe jeles napra virradt. Egyetlen leánya, Tündérszép Viola álmot látott. Lett is ám nagy felbolydulás, a földkerekség tündérlegényei csak úgy özönlöttek egyenest a vár udvarára. A tündérszép körében tudvalevő ugyanis, hogy a felnőtt korba lépő hajadon első álmából kiderül, ki is leszen szívének választottja. Az atyai szó lánya kezénél többet is ígért, szerelmének egyetlen érdemese megkapja a kastély aranykapujának gyémánt kulcsát, s az örökéltű virágokból fonott tündérkoronát.

A vigadalom hamar döbönt csendre váltott, mikor Viola elmesélte az álmot. Mert annak aztán egy tündérlegény sem örülhetett, kiváltképp a király, ki szörnyű haragra gerjedt.

– Ember lesz, ki oldalamon felhőre lép egy szép napon. Hogy ki légyen ő, azt nem tudom, a szerelem zálogát tőle kapom.

– S ugyan mit adhat néked egy halandó, mi tündérhonban értékkel való?

– Homályos az álom, bizton még nem értem, akkor fogom tudni, ha már megéltem.

Nagy gondban töprengett a király, hisz az ősi hagyományokkal szemben bármily hatalom tehetetlen. Mit volt hát mit tenni, emberköpönyeget kanyarítottak álcaként ragyogó tündérpalástjuk fölébe, s útra keltek az emberek országának szívébe.

Nagy örömmel látta őket az emberek királya, kiváltképp miután távoli ország uraiként mutatkoztak be, s tájékoztatták jövetelük céljáról. Fia, az ifjú herceg épp feleséget keresett, a világszép leányba első látásra beleszeretett. Nem úgy Viola, aki ragaszkodott hozzá, hogy érkeztek hírét közhírré tegyék.

Peregtek a dobok, zengtek a fanfárok, a kikiáltók fennhangon hirdették a négy égtáj felé:

„Im megérkezett Viola hercegnő. Ha bárki hajlandóságot érez, hogy ajándékkal lepje meg, a következő nap delelőjén járuljon színe elé a palotába. Kinek ajándéka számára is kedves, annak kezét nyújtja cserébe.”

Egy pillanatig sem izgult a herceg, de még a király sem. Még csak elképzelni sem tudták, hogy bárki ember fia birodalmukban náluk hatalmasabb nászajándékkal állhat elő. Nyugodalmas álmukat szemernyi kétely sem zavarta. Másnap kényelmesen elhelyezkedtek a bálteremben, s hátradőlve, olykor nagyokat kacagva szemlélték a kérők hadát. Mert bizony kérőből szép számmal akadt, összegyűlt az ország legényeinek színe s java. Tán az összes ott volt. Hozzájuk hasonlóan a nemes urak is az udvariasság álcája mögé rejtették valós szándékukat, mind az utolsók között kívánt Viola színe elé járulni.

Embernyi kenyeret hozott a pékinas, zsák kolompért a napszámos, takaros ruhát az udvari szabó, s púposan megrakott szekérenyi fát a fanyűvő. Kiki tehetsége, no és persze tehetősége szerint. Az udvartartás soraiból olykor-olykor szintén felharsant a hahota egy-egy ajándék láttán, Viola azonban minden elébe járulót rezzenéstelenül komoly arccal vizslatott. Mintha nem is őket, s ajándékukat, egyenest a csupasz lelküket bámulta volna. Néha a tündérrirálynak is erőt kellett vennie magán, nehogy egy óvatlanul megjelenő vigyor árulkodjék valós gondolatai felől. Helyette szigorú arccal méregette leányát, kérdő tekintetével üzenve, hát ilyen társaságban lelsz rá az érdekesre?

Leszállt az este, eljött az éj, három kérő maradt csupán a másnapé. Mindhárom hódoló a nemes urak közül való, Viola titkon remélte, egyikük tiszta szíve vagyonához fogható.

Elsőként a kertészek kertésze érkezett nyomában négy szekérrel. Mind a négyet színültig rakták a vidék legszebb virágaival.

– Úrnőm, összes kertem összes virágát elhoztam neked. Életem munkájával teszem kezedbe életemet.

Viola szeme káprázott az ezernyi színű és formájú virág láttán. Tekintetét hosszasan a négy szekéren pihentette, de aki arcról olvasni tudott, rövidest

felfedezte, hogy koránt sincs lenyűgözve. Végül kövér könnycsepp jelent meg a szeme sarkában, a kertész pedig lehajtott fővel bandukolt tova.

A vadászok legjobbika következett, kinek minden mozdulata újabb halált mért az erdő állataira. Nyomában száz markos férfi bandukolt, mind egy-egy méreates agancsot szorongatott.

– Az ország valamennyi erdejét bejártam ma reggelre, száz trófeát hoztam tiszteletedre.

– S mi lett a szarvasokkal? – kérdezte Viola döbbenettel vegyes ijedtében.

– Azokra nem volt szükségem. Elégettük mind egy szálíg. Tele a kamra vadhússal.

A tündérszép leány arca holtsápadtra változott, száját szólásra nyitotta, de hang nem jött ki rajta.

– Néked áldoztam őket úrnőm a szerelem oltárán.

Az igennek reménye ugyan korábban sem volt, az utolsó válasz hallatán az udvariassággal sem törődve minden eddiginél határozottabban intett nemet.

Mosolygott az ifjú herceg, rég várta már ezt a percet. Emelt fővel, büszkén lépdelt a hercegnő elé. Most igazán megmutathatja minden piperkőcnek, hogyan kell meghódítani egy szívet, mit előtte senki sem tudott.

– Viola hercegnő, apám kincstárának legjavát hoztam el neked. Fogadd el szívem szeretetével együtt.

Azzal intett a talpig páncélba öltözött lovagoknak, akik jelzésére négy arannyal megrakott ládát hoztak elő. A hercegnő kétségbeesett arcát látva hamar lehervadt számító mosolya. Ekkor apja lépett közbe, melléje lépett, s a fejéről leemelt koronát e szavakkal tette Viola lába elé.

– Jövendő frigyetek egyben országaink frigye is legyen. Légy mindkét birodalom királynéja.

– Nem létezik olyan kincs a világban, amin igaz szeretetet vásárolni lehet.

Hangja elcsuklott, majd zokogásban tört ki. Minden kérője elbukott, hát mihez kezdhetne most? A tündérek királya is ezen gondolkodhatott, kérdésével az emberek királyához fordult.

– Van-e még birodalmadban szabad szívű legény, ki nem tette tiszteletét?

– Nincs itt már tán senki más, csak a Bolond Barnabás!

– Miért kapta e csúfnevet, s rátalálni merre lehet?

– Olyan bolond, mint a lányod, trágyát hordva megtalálod. Türelmem a végéhez közeleg, házamból menjetek, míg békével lehet.

Ugy is lett, a terhessé vált vendégeket szégyenszemre páncélos lovagok gyűrűjében tessékelték a kapun kívülre. Ahogy az úton kettesben mentek, mendegéltek, messze mögöttük egy görbe hátú, nehéz munkától erősen meggyötört asszony bukkant fel. Fennhangon kurjantott utánuk.

– Ne tovább jóuram! Barnabás az én fiam.

– Lányom elé miért nem járult, mint bárki más? Tán pipogya a Barnabás?

– Nincsen annak semmije, hát mit várhatna cseribe? Szegény asszonyként én is csak kérhetek, ha mást nem is, könyörületet. Vidd magaddal távoli országba, erős keze ott is jó lesz napszámba. Ide nem való, ezt ő is érzi, ki meg nem érti, mind bolondnak nézi.

– Vezess hát hozzá, kifürkésszük álmát, bár mifelénk nem hordanak földekre trágyát.

– Büntetésből hord az trágyát, mert nem vágta le a kertész négy szekér virágát.

Haj, de felcsillant ám Viola szeme ízibe, hamuszürkébe fordult arcát újra pirosra festette a lágyan simogató napsugár, s boldogságának újult reménye. Barnabás már jókora távolságból látta közeledtüket. Lapátját rögvest félredobta, piszkos ruhájáról szorgosan söpörte a munka porát, úgy szaladt ki az útra. A hercegnő elébe térdepelt, s leszegett fejvel várta, hogy megszólítsa őt.

– Emelkedj fel Barnabás!

– Mivel lehetek szolgálatodra szépséges hercegkisasszony?

– Néhány kérdésemre tőled remélek választ.

– Rendelkezz velem. Legjobb tudásom szerint felelek, bár tudd, bolondnak neveznek.

– A kertész négy szekér virágot hozott nekem. Úgy tudom megtagadtad a szolgálatot, nem vágta le őket. Ha módodban állott volna, te nem hozta volna elém mindet?

– Én bizony nem, úrnőm. Ha a kertek az enyémekek lettek volna, karomon vezetlek oda, hogy életükben csodálhasd őket, s onnantól néked virágozzanak.

– A vadász száz trófeát hozott a tiszteletemre, a szarvasokat elégette. Te is így tettél volna a helyében?

– Azt csak hiszi, hogy elégette. Az állatok máglyáját rám bízta, s én meg is raktam, a tüzet el is égettem, de a szarvasokat reá nem vettem. Száz éhező család ült aznap este lakomát. Legyen tiéd minden boldogság, mit akkor éltek át. Száz agancsnál bizonytalán többet ér.

– Köszönöm, valóban többet. S mit tudsz mondani a hercegedről, ki négy láda arannyal jött elém?

– Egy herceg, s egy király értékét is népe bősége mutatja. A parasztnak kopog a szeme az éhségtől, a király fia pedig négy láda aranyért vásárolna fényűző szerelmet. Ilyen ember nem áll meg előttem.

– Jól beszélsz, önzetlen szíved egy tündér szíve is lehetne – veregette meg vállát a tündérkirály.

– Halld hát utolsó kérdésemet, mi egy önzetlen embernek a legnehezebb lehet. Mi volna az, amit magadnak örökre megtartanál, soha mással meg nem osztanál?

– A mai napig azt hittem, erre a kérdésre nem létezik őszinte felelet. Mióta megláttam tündérszép szemedet, tudom, örökké őrizném szerelmedet.

– És mit kínálsz szerelmem zálogául? – mosolygott Viola.

- Nincs nekem más egyebem, csak az a bolond szívem.
- Nincs is annál nagyobb érték, mit kínálhat nekem e tájék.

Így történt, hogy Tündérszép Viola Barnabás oldalán lépett felhőre. Akkor még ember volt, az álom is igaz volt. Hamar tündérmesét szöttek neki, s láss csodát, ott állott Tündér Barnabás. Apósa a palota gyémánt kulcsát átadta, az örökéltű virágokból fonott koronát is a fejére rakta. Hét nap, s hét éjén át tartó lakodalmat ültek, tán Barnabás anyja is ott volt.

Amit elmeséltem, az mind színigaz, de ha valaki nem hiszi, hát járjon utána!

Minden vágyam, hogy ismert író lehessenek – Beszélgetés Gorzó Jánossal

Zsűritagként is és szerkesztőként is arra voltam kíváncsi, hogy lehet első nekifutásra jó mesét írni, kinek a tollából született Bolond Barnabás és hogy ki Gorzó János, a Benedek Elek meseíró pályázat nyertese.

Sztakó Krisztina: Kérlek, mesélj magadról.

Gorzó János: 1985-ben születtem Budapesten. Születésemtől látássérült vagyok, általános iskolai tanulmányaimat a Miskolci úti Gyengénlátók Általános Iskolájában végeztem. A Szent István Közgazdasági Szakközépiskola elvégzése után maradtam a gazdasági vonalon, a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán szereztem közgazdász diplomát. Mellette a Moviehunter.hu egykori filmes portál szerkesztőjeként, később az oldal megszűnéséig főszerkesztőjeként tevékenykedtem, melynek során széleskörű tapasztalatokra tettem szert marketing területen. Későbbi munkám is e területhez kapcsolódik, a Főkefe Közhasznú Nonprofit Kft. Marketing osztályán helyezkedtem el, ahol 2017-es balesetemig dolgoztam. A balesetet követően a nagyságrendileg 10%-os látásom fényérzékelésre korlátozódott.

Sz. K.: Mit csinálsz most?

G. J.: Minden nap azon dolgozom, hogy a nevem hallatán az író legyen az első szó, ami az emberek eszébe jut. Az út igen rögzös, talán rögzösebb is, mint azt elsőre gondoltam. Két éve foglalkozom komolyabb szinten írással, s tulajdonképpen nem is panaszkodhatom, ez idő alatt a Változások vihara című első regényem különdíjat érdemelt a Kárpát-medencei Tehetséggondozó teljes magyar nyelvterületet lefedő regénypályázatán, „A fiunk ötlete volt!” című novellám II. helyet ért a Kortárs Irodalmi magazin karácsonyi novellapályázatán, és meg is jelent nyomtatásban a folyóirat 2020. januári számának hasábjain, a Bolond Barnabás című mesém pedig első lett az MGYOSZ és a Fény Alapítvány közös mesepályázatán. Utóbbinak köszönhető, hogy most beszélgetünk. Őszintén nem tudom, hogy sikerülhet-e valaha íróvá válnom. Egy külön interjút meg lehetne tölteni azzal, kit is tekinthetünk íróknak, ez a kérdéskör még írók egymás közti beszélgetései során is gyakran felmerül, s nem

is igazán lehet olyan egyetemleges konszenzust felállítani, ami mindenki számára kielégítő volna. Akár olvasói, akár szakmai oldalról vizsgáljuk a kérdést, annyi mindenképp igaz lehet, hogy az első igazi lépcsőfokot egy saját regény, vagy kötet nyomtatásban történő megjelenése jelenti. Esetemben ez még várat magára, lelkes amatőrként igyekszem felkelteni a kiadók figyelmét. Mert hiszen minden író amatőrként kezdte pályafutását, s a tehetségen túl főként az elhivatottságon és szorgalmon múlik, kit tart majd számon íróként a kollektív emberi emlékezet.

Sz. K.: Az íráson kívül milyen hobbid van még?

G. J.: A filmek és mozi szeretete a mai napig velem maradt. A látásvesztés ellenére nem mondtam le a mozi nyújtotta élményről, egy világjárvány kellett ahhoz, hogy távol tartson. Bízom benne, hogy mielőbb újra szabaddá válik az út. Szerencsésnek mondhatom magam, mert eddigi életem során éppen elég filmet láttam ahhoz, hogy az újakat magam elé képzelhessem az ezüst vászakra. Az efféle „képzeleti torna” az írás során is igen hasznos tud lenni.

Sz. K.: Mit csinálsz a maradék szabadidődben?

G. J.: Mivel összességében elég sokat ülök, fontosnak tartom, hogy időt szorítsak a mozgásra is. Ez általában súlyzós edzések formájában szokott megtörténni.

Sz. K.: Mit jelentenek számodra a mesék, népmesék?

G. J.: Nehéz kérdés. Mindenek előtt különválasztanám a mesék és népmesék csoportját. Gyermekként a Walt Disney sorozatos és egész estés rajzfilmjeit választottam, ha viszonylag egyszerű, pihentető kalandozásra vágytam. A Magyar népmesék, és Mesék Mátyás királyról című sorozatokat is kedveltem, gyakorlati értelemben mind a mai napig ezek jelentik számomra a népmesei asszociációt. Azt már fiatalon is érzékeltem, hogy a régies nyelvezet nagyobb odafigyelést igényel tőlem, mint befogadótól, ezáltal a mondanivaló is jobban elgondolkodtat. Összességében azt tudnám mondani, beszéljünk a mese bármelyik válfajáról, annak fő esszenciája a valóság leképezése olyan speciális eszköz és szabályrendszerrel, melyre maga a valóság nem képes. Van erre egy kiváló szavunk: mesevilág.

Sz. K.: Írtál már más mesét vagy verset? Tervezed, hogy írsz még mesét?

G. J.: Népmesei fronton ez volt az első szárnypróbálgatásom. Amennyiben a jövőben lesz elegendő ötletem új mesék kapcsán, nem kizárt, hogy megpróbálkozom egy tizenöt-húsz meséből álló saját kötet összeállításával. Néhány vers is akad a fiókomban. A versekkel kapcsolatban rá kellett jönnöm, hogy az általam különösen nagyra becsült költők, József Attila és Petőfi Sándor olyan elképzelhetetlen magasságokba jutottak a műfajban, hogy számomra az ő színpadukon nincs hely. Megmaradok hát közönségnek csöndes bámulójukként.

Sz. K.: A zsűrit az ragadta meg, hogy rendkívül hasonló stílusban írtál, mint Benedek Elek. Meséd igazi „Benedek Elek” mese. A történet cselekménye és

szereplői is a magyar mesevilágra emlékeztetnek. Tudatos vagy véletlen volt a téma és a cselekmény választás?

G. J.: Köszönöm az elismerő szavakat. Bevallom őszintén, Benedek Elek munkásságára nem volt nagy rálátásom, nincs és gyermekként sem volt Benedek Elek kötet a könyvespolcomon. A pályázatra történő előzetes felkészülés során két kötetével ismerkedtem meg, ami nagyságrendileg harminc-negyven mesét jelent. Néhány történet ismerősnek is tűnt, nem tudom azokat Benedek Elek írta-e, vagy csupán lejegyezte egy esetleges népmese-gyűjtő útja során. A saját mesémmel kapcsolatban az elsődleges célom az volt, hogy Benedek Elek szellemi hagyatékának legnagyobb fokú tiszteletben tartása mellett emlékéhez méltó mesét alkossak. Olyan mesét, amit ő maga nem írt meg, de akár meg is írhatott volna. Vannak alapvető népmesei toposzok, melyek használata bizonyos fokon elkerülhetetlen. Én az ismert „a fiú elindul szerencsét próbálni” toposzt fordítottam meg, az örök vágy „tárgya” indul el, hogy megtalálja majdani szerelmét.

Amennyiben a stílus alatt a régies nyelvezetet értjük, azt én abszolút kockázatvállalásnak tekintettem. Előzetesen nem tudhattam, hogy a zsűri friss, modern nyelvezettel és témával megírt mesét vár-e, vagy klasszikus jellegűt. Szerencsére a személyes ízlésem ez esetben egybeesett a zsűri preferenciáival. A nyelvezet megalkotásával nem volt különösebben nehéz dolgom, a XIX. században játszódó regényem megírásakor, és korábbi olvasottságom nyomán bőséggel rendelkezésemre állt a megfelelő szókincs.

Sz. K.: Mikor döntötted el, hogy indulsz a pályázaton?

G. J.: Gyakorlatilag egy perccel az után, hogy végigolvastam a pályázati kiírást.

Sz. K.: Mi motivált, hogy elindulj a pályázaton?

G. J.: Kezdő amatőr íróként csupán a pályázatok jelentenek igazi megmutatkozási lehetőséget. A Benedek Elek meseíró pályázatot kiváló alkalomnak gondoltam, hogy újra próbára tegyem magam szerzőként.

Sz. K.: Említetted, hogy szeretsz olvasni. Milyen témában, írótól?

G. J.: Olyan emberként, aki kacérkodik az írással, nem csak szeretek, bizonyos fokon „kötelességem” is olvasni. Mindenek felett álló alapelvem: olvass, hogy írhas. Megfelelő olvasottság híján könyvet írni olyan, mintha vitorlázótudás nélkül, egy vitorlás fedélzetén egyedül hagynánk magunk mögött valamelyik óceáni kikötőt.

A teljesség igénye nélkül lenyűgöz Tolkien Középfölde világának komplexitása, Stephen King Az című 1300 oldalon terpeszkedő horrorjának történetvezetési bravúrja és kimagasló karakterábrázolása, Rowling „boszorkánykonyhája”, melyben a beszerzett alapanyagokból valami igazán különlegeset sikerült kotyvasztania. Lucy Maud Montgomery regényeinek bája örök példakép számomra, Jane Austen és a Brontë nővérek pedig a romantika megkerülhetetlen nagyjai. Magyar írók közül kedvelem Szabó Magdát, Rejtő

Jenőt, kinek nyelvi leleményei gyakran képesek elkápráztatni, de az abszolút kedvencem Fekete István munkássága, különösen kiemelve a Tüskevár és Téli Berek című munkáit. Jelenleg magam is egy ifjúsági regényen dolgozom, melynek munkacíme A fekete nyár titka.

Sz. K.: A mesepályázat kapcsán, ha azt kérdezem, hogy miért érdemes mesét írni vagy olvasni, akkor van erre jó válasz?

G. J.: Mesét írni számos okból lehet, sőt érdemes. Jelenthet egyfajta szellemi felüdülést egy fárasztó nap végén, lehet menekülőút a valóság terheinek könnyedebb elviseléséhez, de használható akár egy tanulság, üzenet olvasókhöz történő eljuttatásának szofisztikált eszközeként is.

Olvasóként a mesék minden korcsoport számára más értéket hordozhatnak. A gyerekek körében a fantázia fejlesztésének fő eszköze lehet, szülőknek a csemetékkel közösen megélt kellemes pillanatok lehetőségét nyújtja, szentimentálisabb időseknél pedig a népmesék naiv bája, örökérvényű tanulságai okozhatják egy-egy könnycsepp megjelenését.

Köszönöm a bemutatkozás lehetőségét.

Köszönöm az interjút, kívánom, hogy egyszer mindenki könyvespolcán legalább egy köteted helyet kapjon!

Sztakó Krisztina

Galambos Enikő: A kicsi csillagok fénye

Egyszer volt, hol nem volt, vagyis mikor és hol is volt? Réges-régen volt és fent az égbolton történt, ami történt.

Abban az időben az emberek már nagyon jól ismerték az eget, különösen az éjszakai égboltot. Figyelték, hogy mikor milyen csillagokat látnak, tudták, miként kell tájékozódniuk, hogy ne tévedjenek el. Érdekes és szép neveket adtak ezeknek a tüneményeknek.

A legfényesebbnek, amit mindennap legelőször láttak és még pirkadatkor is volt fénye, elnevezték Esthajnalcsillagnak. Ő volt a legragyogóbb, őt szerették legjobban a földiek.

Az éjszakai égen milliányi csillag ragyogott. Az emberek kíváncsian nézték a Göncölszekeret, - amiből van nagy is, kicsi is -, látták a tündöklő csillagalmazokat. Ahányan nézték, annyiféle képet láttak bennük. Végül, úgy gondolták, az lesz a legjobb, ha nem alakjuk, hanem hatásuk szerint nevezik el őket. Mert minden égi formának lenyomata van a földiek életében.

Így nevezték el teljes egyetértésben a Nyilast, a Vízöntőt és a többieket, éppen tizenkettőt, hogy teljes legyen az esztendő. Ezután már nem volt a Tejútnak olyan része, mely nevesincsen ragyogott volna a Földre. Harmóniában élt Ég és Föld.

A csillagok minden éjjel segítették az embereket, mutatták az idő múlását, azt, hogy merre kell menniük, milyen idő várható, és azt is, hogy milyen szép is ez a világ.

De az égen voltak egészen apró csillagocskák is, akiknek fénye nem jutott el a Földre, az emberek nem látták őket. Hiába fényeskedtek, hiába szedték össze minden erejüket, mégsem látszottak, még a csillagászok sem vették észre őket. Volt is nagy búslakodás, szomorkodás, sóhajtozás az éjszakában!

Kicsik vagyunk, de csillagok vagyunk, lássanak minket is az emberek - morogtak és kedvetlenkedtek egymás között, sőt, volt olyan kicsi csillag, aki hisztizett is.

De az égen mindenki tudja, - akármennyire picike is, -, hogy az éjszakai égbolt nem lehet szomorú, mert akkor az emberek is azok lesznek.

A kicsi csillagok vitatkoztak, tanakodtak, mit is tegyenek, végül rájöttek, hogy tanácsot kell kérniük valakitől, aki nagyobb és fényesebb, mint ők.

Azon nyomban felkerekedtek és elmentek Esthajnalhoz, segítsen nekik, hogy olyan nagy fényűek legyenek, mint Ő.

A tündöklő, ragyogó planéta figyelmesen meghallgatta a panaszáradatot, majd nagyot sóhajtott:

Gyerekek, nekem itt kell maradnom a helyemen, - mondta - mi lenne, ha egyik este nem látnának az emberek? Nem tudnák, merre van az erre-arra, az egyenesen előre, vagy a kicsit jobbra-balra, melyik is a helyes irány. A tengerészek, hosszú úton vándorlók hogyan jutnának céljukhoz nélkülem? De szívesen segítek nektek.

– Menjetek el a Holdhoz, ő okos és mindent tud nemcsak az éjszakáról, de az emberekről is.

A kicsi csillagok tehát elmentek a Holdhoz. Mendegéltek, poroszkáltak és bandukoltak. Egészen csillagporosak lettek, jól elfáradtak, mire az ezüst palota holdudvarába értek. Volt ott csillogás és villogás, minden ezüstösen ragyogott. Csodálkoztak is a kicsi csillagok, milyen szép ez az ezüst fény! Ők csillagként az aranyos fényözönt ismerték.

Amikor kellően kibáméskodták magukat, a Holdnak is elmondták, mi járatban vannak.

– Kicsik vagyunk, de csillagok vagyunk, lássanak minket is az emberek, ezt szeretnénk!

A Hold gondolkodott, tűnődött és morfondírozott. Ezüst tekintetével pedig a Földre nézett, majd így szólt:

Tudjátok, kicsi csillagok, ti olyan picik vagytok, hogy az emberek letről a Földről sosem fogják látni a fényeteket még távcsővel sem. Megértem a bánatotokat és segítek nektek, de nem szomorúnak és búbánatosnak, hanem bátornak kell lennetek.

Az embereknek – mesélte a Hold – sok-sok-sok éve van egy szokásuk. Azokban a napokban, amikor leghosszabbak az éjszakák, feldíszítenek egy fát, így várják együtt a Fényt. Ilyenkor nem a csillagos eget nézik, hanem a sok csillogó díszet, mosolyognak, vidámak és örülnek, hogy együtt vannak és

hozzájuk is megérkezett a Fény, a Világosság. Ha nem ijedtek meg egy nagy utazástól, akkor a legesleghosszabb sugaramat leküldöm a Földre, ezen lemehek az emberekhez. Nem féltek? Az utazás alatt hintázni, forogni és pörögni fogtok.

A kicsi csillagok azon nyomban elfelejtették a szomorkodást, búslakodást és nagyon bátornak érezték magukat. A megfelelő napon a Hold leeresztette legesleghosszabb sugarát a Földre, a kicsi csillagok pedig izgatottan felültek rá és hintáztak, pörögtek és forogtak a nagy kirándulás alatt. Közben kissé átalakultak. Volt, aki hosszú aranyzalaggá, volt, aki üveggömbbé, volt, aki aranyos dióvá vált. Csillogtak és villogtak, szépek voltak. A Hold mind egyiküket egy-egy karácsonyfára tette ezüst sugarával.

Este az emberek nagy örömmel látták, milyen szép az ünnepi fájuk. Nézték-nézték a fényeket, a csillogást, nézték a kicsi csillagokat, akik boldogan fénylettek és ragyogtak az embereknek, akik így már láthatták őket.

Amikor az ünnep véget ért és a nappalok hosszabbodni kezdtek, a kicsi csillagok a Hold legesleghosszabb sugarán visszatértek a csillagos égre, és többé már nem voltak szomorúak.

Bizony, ez már nagyon régen történt, én az öregapámtól hallottam, akinek öreganyja mesélte, amit hallott öregapja öreganyjától. Vagy öreganyja öregapjától.

Egy biztos, hogy a kicsi csillagok minden évben leutaznak a Földre és december végén az emberek nem az Esthajnalt, vagy a Göncölt, – amiből van nagy is, kicsi is –, a Nyilast, a Vízöntőt vagy a többieket nézik és csodálják, hanem a kicsi csillagokat, akik ott vannak egészen közel hozzájuk.

Így lesz ez még sokáig, míg világ a világ, mert csak addig világ a világ, ameddig az emberek is úgy szeretik a csillagokat, mint ők a földet, a földieket. legyenek azok bármilyen nagyok, vagy akár egészen aprók is.

Aki tudja, mit olvasunk a jövő héten – Ismerjék meg Iván Pétert

December óta olvashatják Iván Péter könyvajánlóit honlapunkon és a hírlevélben. Péter hétről hétre a hangoskönyvtárba frissen bekerülő, jellemzően kortárs irodalmi műveket ajánl egyedi, szórakoztató stílusban, nem mellőzve a könyvekhez kapcsolódó személyes élményeit sem.

Péterrel csaknem húsz éve találkoztunk először. Én fehérbottal a kezemben, láthatóan tanácstalan elsőévesként kerestem egy irodát a számomra ismeretlen Múzeum körúti bölcsész kampuszon, ő pedig rutinos egyetemi polgárként nemcsak útba igazított, hanem el is kísért. Rövid beszélgetésünkben megtudtam, hogy ő is látássérült és olasz szakon tanul. Ki gondolta volna közel húsz éve, hogy egyszer majd kollégák leszünk, és hogy én leszek az, aki Iván Pétert – mint az MVGYOSZ új munkatársát és mint a hon-

lapunkon és hírlevelünkben hetente megjelenő könyvajánlók szerzőjét – bemutathatom az olvasóknak. Talán stílusosabb lett volna ezt az interjút személyesen, mondjuk egy jó olasz cappuccino mellett elkészíteni, de nekünk a telefonos beszélgetés is elég volt arra, hogy az interjú-szituáció komolyságát sutba dobva sztorizgassunk és csapongjunk, kedélyesen csevegve irodalomról, nyelvekről, az egyetemi évek útkereséséről, a vakság hozta mindennapi élethelyzetek komikumáról és komolyságáról, vagy éppen a Braille-könyvek olvasásának rituáléjáról.

Németh Orsolya: Mindig azzal a nem túl frapáns, de annál praktikusabb felszólítással szoktam kezdeni, hogy „Mesélj magadról!”

Iván Péter: Negyvenöt éves vak gyógymasszőr vagyok, tizenöt éve dolgozom a Széchenyi Fürdőben. Budapesten, Kőbányán élek, és bár eredetileg miskolcinak vallom magam, mostanra már többet élek a fővárosban, mint ott. Egy hétéves kislány, Abigél apukája vagyok. Tulajdonképpen neki is köszönhetem, hogy a gyógymasszőrség mellett most már hangoskönyvekkel is foglalkozom.

N.O.: Eredetileg bölcsészdiplomád van. Hogyhogy nem azon a területen dolgozol?

I.P.: Valóban, egyszakos olasz bölcsészként végeztem az ELTE-n. Gyengénlátóként nagyon nehezek voltak az egyetemi évek, mivel gyakran kellett megkérnem másokat, hogy felolvassanak, kínlódtam a nagyító használatával és sok pénzért nagyíttattam fel a fénymásolóban a jegyzeteket. Úgy éreztem, ilyen látással nekem nincs helyem a tudományos világban. Viszont az egyetem mellett jelentkeztem egy látássérülteknek meghirdetett gyógymasszőr tanfolyamra, amit hétfévente végeztem el. Még meg sem száradt az oklevelem a tinta, máris a Széchenyiben találtam magam.

N.O.: De nem voltál mindig látássérült...

I.P.: A középiskolát még rajztagozaton végeztem, a szembetegségem az érettségi évében kezdte elvenni a látásomat. A gimiben még franciát tanultam, de az egyik osztálytársamtól elkértem az olasz tankönyveit, amiket egy nyár alatt bevágtam. Rájöttem, hogy az olasz nyelv majdnem olyan, mint a francia, csak sokkal jópofább.

N.O.: Olvasol is idegen nyelveken?

I.P.: Igen, sok európai hangos- és Braille-könyvtárnak tagja vagyok, az olasz és a francia mellett németül és angolul is rendszeresen olvasok, igyekszem eredetiben élvezni az irodalmat. Mikor nagyjából tíz éve teljesen megvakultam, megtanultam a pontírást is, mivel szerintem vakon ez jelenti a

valódi olvasást, a felolvasóprogram vagy a hangoskönyv valójában csalás. Nagyon lassan olvasok, van, hogy tíz percembe is beletelik, mire végzek egy német nyelvű Braille-oldallal, és csodálom azokat, akik majdnem látó sebességgel falják a pontírásos köteteket – én valószínűleg sosem fogok idáig eljutni. A Braille-olvasás szerintem egy életforma, ami sok időt igényel és kényelmetlenségekkel is jár.

N.O.: Hogyan kerültél kapcsolatba a szövetséggel?

I.P.: Régóta olvasója vagyok a hazai hangos- és Braille-könyvtárnak is. Nagy örömmel vettem a digitalizálódás folyamatát, szerintem benne voltam az első tízben, akik letöltötték az online hangoskönyvtár alkalmazást. Mivel több külföldi hangoskönyvtárnak is tagja vagyok, ámulattal figyelem, ahogy a Bodor Tibor Hangoskönyvtár fejlődik.

N.O.: Milyen tapasztalataid vannak a külföldi könyvtárakkal?

I.P.: Az olasz vakok szövetsége jóval korábban digitalizálta a hangoskönyveit, mint mi, de az akkor létrejött alkalmazást azóta nem fejlesztették. Ott nem foglalkoznak azzal, hogy az önkéntesek által felolvasott hangoskönyveket jó minőségben készítsék el. A folyamat nagyjából úgy nézhet ki, hogy a néni kiteszi a konyhában a hokedlire a diktafont és elkezd felolvasni. A hanganyagban benne maradnak a nyelvbtlások, a köhögés vagy éppen a behalatszó utcai zajok. A régi, utólag digitalizált könyveket sem vágják fejezetekre, mint nálunk. A kazettás felvételeket egy az egyben digitalizálták, ezekből időnként hiányoznak is teljes oldalak, amiket kérésre sem pótolnak. A németek természetesen jóval precízebbek, az ő online hangoskönyvtáruk rendszeresen frissül, a franciák meg valahol a kettő között vannak. Az angol hangoskönyvtár is jó minőségű, azonban fizetős. Szerintem nagyon jó, hogy az MGVYOSZ odafigyel arra, hogy nálunk igényesen készüljenek a hangoskönyvek.

N.O.: És te hogyan kapcsolódtál be a hangoskönyv-készítés folyamatába?

I.P.: A karantén alatt néztem utána alaposan a Bodor Tibor Kulturális Egyesület tevékenységének. Nekem mindig mindenhez van valami reformjavaslatom, így természetesen a hangoskönyv alkalmazáshoz is volt, ezt szerettem volna megosztani. Abigél azokban a napokban egy Janikovszky Éva könyvvel járkált a lakásban, és bárkinek szívesen olvasott fel belőle, aki hajlandó volt meghallgatni. Nekem meg beugrott, hogy miért is ne olvashatná fel akár a hangoskönyvtárnak. Megkerestem Helle Maximiliant, akinek elküldtük Abigél próbaolvasását, amire az volt a visszajelzése, hogy szükség van ilyen zsenge hangokra. Lelkesen el is készítettük és beküldtük Abigél első hangoskönyvét, aztán csak vártunk. Addig nem is gondoltam, milyen hosszas és sok lépcsőből álló folyamaton megy át egy hanganyag, amíg végül hangoskönyv lesz belőle: vágás, a hangminőség javítása, meghallgatás, katalogizálás, feltöltés.

N.O.: De most már te is részese vagy ennek a folyamatnak...

I.P.: Önkéntes meghallgatóként eleinte az motivált, hogy így talán meggyorsíthatom Abigél felvételeinek megjelenését. Kezdetben szinte csupa olyan könyvet kellett meghallgatnom, ami nem tetszett, ami nem volt az én műfajom. Ettől függetlenül természetesen lelkiismeretesen megírtam az értékeléseket, és azt sem titkoltam el, hogy a meghallgatás során hogyan hatott rám a könyv. Valami rejtélyes ok folytán elnyertem a hangoskönyv projekt munkatársainak bizalmát, így ma már én választhatom ki, hogy mit szeretnék meghallgatni.

N.O.: Én éppen az önkéntes felolvasóknak írott értékeléseidre figyeltem fel, és innen jött az ötlet, hogy a te közreműködéseddel megreformáljuk az MVGYOSZ könyvajánlóit. Gondolom, az olvasás mellett írni is szeretsz...

I.P.: Igazából nem. Régebben írogattam, egy-két novellám meg is jelent a Holmiban meg az ÉS-ben, de mióta megszületett a kislányom, nem érzem úgy, hogy bármi jelentőségteljes üzenetem lenne a világ számára. Az írás szerintem egyébként is pepecs munka, ezért nem szerettem volna például fordítani sem. A könyvajánlókcal is mindig elszöszmötölök, mindig van valami, aminek utána kell nézmem. Ugyanakkor az, hogy egy könyvről írnom kell, arra indít, hogy még figyelmesebben olvassak, jegyzeteket készítek vagy könyvjelzőt használjak, hogy kihalljam egy könyvből azt, amivel érdekessé tudom tenni másoknak is. Nagy könyvmoly vagyok, így aztán nekem a hangoskönyvezés egy valóságos álommunka. Ennek persze a hátránya is megvan, mert mióta a hangoskönyvekkel foglalkozom, sokkal kevesebbet olvasok idegen nyelven, mert az új könyvek között mindig találok valamit, amit mindenképpen meg kell hallgatni.

Kattintson ön is a hírlevélben megjelenő Iván Péter könyvajánlóira, és ismerje meg új nézőpontból könyvtáraink kínálatát!

Németh Orsolya

Géczi Kinga: Az eltűnt széncinke fiókák

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy széncinke család. Minden áldott nap cinkepapa kidugta sárga kis csőrét a fészek rejtekéből, és ágról ágra szállva óvatosan odamerészkedett ahhoz a madáretetőhöz, amely egy természetes cseresznyefán csüngött. Hol magokat, hol pedig legyeket és más bogarakat vitt a kicsinyeknek.

Egy szép nap, amikor ott csipegetett, odaszállt hozzá kétségbeesetten széncinkemama, és amint meglátta párját, azonmód eldalolta néki bánatát. Annak pedig oka, hogy két kis fiókájuk, akik még alig tudnak repülni, éppen szárnyaikat próbálgatták, amikor hirtelen nagy szél támadt, felkapta őket és messzire elsodorta a két kis csimotát. A csillogó szemű széncinkepapa, aki hallgatta őt, azt ajánlotta, hogy rögtön induljanak a keresésükre. Így hát szárnyra keltek.

Ősz közepefelé járt már. Kérdezték a csillagokat, a kerekded Holdat, a felhőket, a lobogó tüzet, a diófákat, más madár csapatokat, de még az alpesi hőscincért is, a szundikáló dongót, a legelésző bivalyt és a levelibékát, hogy nem látták-e valahol picinyke gyermekeiket. Mindenfelé elpanaszolták bánatukat, és már kezdett későre járni az idő.

A csillagok azt mondták, hogy sehol sem látták őket, de segíteni akartak mindenképpen a szomorú cinkepáron, így hát felajánlották, hogy beragyogják a helyeket, ahol járnak.

A kigömbölyödött Hold sem látta őket, de megígérte nekik, hogy bekucskál minden ablakon, nyíláson, még a kéményeken is benéz, nem szorultak-e be valahova szegénykék.

A felhők sem találkoztak velük, de barátságuk jeléül megengedték, hogy a két cinke megpihenjen széles, fehér hátukon.

A lobogó tűz szintén nem hallott felőlük, viszont megígérte, hogy ebben a zord időben bármikor szívesen megmelengeti az egész kis családot.

A délceg diófák és a tölgyfák egyformán szomorúan ingatták lombkoronájukat, hogy ők sem találkoztak sehol az elveszett széncinke fiókákkal. Egy öreg nagy tölgyfa annyit tudott mondani, hogy nemrégiben vadászok jártak erre, és hallották, ahogy lődöznek a levegőbe. Meglehet, hogy eltalálták valamelyik fiókát. De a széncinkepár titokban reménykedett benne, hogy élnek a csöppségek.

Ezalatt a két kicsi cinke egy nagy asztalterítőbe kapaszkodva lefele bukdácsol a domboldalon. Majd belecsúsztak a Galambóc patakba, mert a domboldal sáros volt. A kis cinkéknek elfogyott az erejük és már nem tudtak tovább repülni. Nagy csivitelést csaptak és segítségért kiáltottak, de a nagy égzenéstől senki nem hallotta meg őket, még a fák sem.

Szerencsére, miközben a patak vitte őket, beleakadtak egy nagy bozótos ágbogába. Ott már nem érte el a patak, hanem elkerülte őket. Dideregve várták, hogy valaki rájuk találjon. Közben a tőlük telhető lehangosabban csipogtak, sírva-ríva. Amennyire csak tudtak, behúzódtak a bozót sűrűjébe. Egy nagy lapulevél befődte őket. Így sikerült is elbújniuk a vihar elől. Nem érte őket a szél és a csapkodó eső. Hamar besötétedett és ők összebújva meglapultak.

- Csip-csip - csipogta Cinke Lenke, fázom!
- Csip-csip én is - sírdogált Cinke Vince.
- Most mit csinálunk - kérdezte Cinke Vince szipogva.
- Meg kell várnunk, hogy reggel legyen és kisüssön a Napocska - mondta bizonytalanul Lenke. Addig úgysem találnak meg minket. Így telt el az este, az éjszaka.

Ez alatt cinkemama és cinkepapa rendületlenül tovább kérdezősködtek.

A fecskék, vadludak és gólyák épp ez idő tájt keltek hosszú útjukra a napsütötte vidékekre. Sorra kérdezték mindegyiket, amelyik csak szembejött velük.

- Szervusz Gólya Maja, mondd csak, nem láttad a kicsiny fiókáinkat? Délelőtt tűntek el. De Gólya Maja csak szomorúan intett, hogy bizony nem.

- Hát te, Lúd Ludmilla, láttad-e őket? - kérdezte cinkemama vágyakozva. Lúd Ludmilla felborzolta tollát.

- Nem, sajnos én nem. De miért nem vigyáztatok, kérlek, rájuk jobban? Én pórázon tartom az enyéimet. Minden nap csak úgy próbálhatnak repülni, hogy én alattuk repülök, és bármi gubanc van, rám pottyannak és visszaviszem őket a fészünkbe. Persze, most már önállóak lettek, de még messzire...

Széncinkepapa közbevágott:

- De hiszen vad szél támadt, nem tudtunk már segíteni, és az élelemért is odavoltunk.

- Kárrrr! - mondta hirtelen a vörösbarba varjú Kázmér, aki éppen akkor érkezett oda. Aztán tovább káromgott: - ráérrrrrrrr, ráérrrrrrrr, ráérrrrrrrr!

- Nem ér rá! - legyintette meg szárnyával cinkemama.

- Mielőbb elő kell kerítenünk őket! - toldotta meg cinkepapa.

Varjú Kázmér megköszöörülte torkát. - De hiszen nem arra mondtam, hogy ráér! Bocsánatot kérrrrrrrrrek.

Ezenközben fecskék csapata is megérkezett. Fecskemama széncinkepapa mellé szegődött.

- Hogy vagytok? Hú, de hűvös van már! Éppen felszerelkeztünk, hogy útra kelünk Törökországba.

Széncinkemama nem fázott.

- Mi a párommal jól vagyunk, de a fiókáink... Itt nem bírta széncinkemama folytatni, mert folytak, folytak a könnyek a szeméből. Helyette cinkepapa fejezte be a mondatot.

- Sajnos a szélviharban eltűntek.

A fecske család sem tudott segíteni, de elmondták nekik, hogy hol találják meg a fészüket, ami jó meleg télire, és még maradt élelem ott bőven.

A legelőhöz érve megláttak egy bivalyt, amely dús fűből legelészett.

- Jó napot, Bivaly Bendegúz! - dalolták kórusban.

A bivaly fölfigyelt a szomorú énekekre: "hol vannak? hol vannak? hol vannak?"

- Kicsodák? - emelte föl bamba fejét a bivaly.

- A cinkefiókáink - sóhajtott cinkemama. Hátha láttad őket valahol.

- Bizony én nem láttam őket sehol - vakarta meg fejét Bivaly Bendegúz. - De akad valaki, aki tudhatja: az alpesi hőscincér. Onnan ismeritek meg, hogy szivárványszínű ruhája van, kérdezzétek meg őt - javasolta a bivaly.

Továbbszálltak a mecseki rét felé, ahol az alpesi hőscincér lakott. Éles szemükkel hamar felfedezték őt. A hőscincér éppen csillogó ruhájában táncolt. Láthatóan jól érezte magát! Amikor észrevette őket, abbahagyta a táncot és komolyan rájuk nézett.

- Jó napot, miben segíthetek?

- Talán te tudhatsz valamit az elveszett fiókáinkról! - mondta reménykedve széncinkemama.

- Én, kedveseim, sehol nem találkoztam velük. De várjatok csak, nem messze lakik tőlem Dongó Dani, ő talán látta őket. Arra lakik, a patakpart melletti cserjésben. Igaz is, két kis sötét színű jószágot láttam, amikor a messzelátómmal a patakot kémleltem. Talán ők lehetek!

Dongó Dani valóban nem messze lakott.

- Kedves dongó, nem láttad véletlenül két elveszett széncinke fiókánkat? Úgy hallottuk, erre sodorta őket a patak.

Dongó Dani éppen most kúszott fel a csipkebokor ágaira, elgondolkodva billegette csápjait.

- Hmm, hát, azt hiszem, ez a patak elsodorta őket. Azonban a levelibéka talán tudhat valamit, mert ő régóta a patakban lakik. A cinkék megköszönték a dongó kedvességét, és azzal tovább szálltak a patak felé.

A levelibéka már szundikálni készült. Egy nagy szikla alatt aludta éjjeli álmát, amikor odaért a cinkepár. Széncinkepapa bekopogott a csőrével.

- Hahó, levelibéka, kérlek ébredj fel! Láttad a patakban erre sodródó fiókáinkat?

A levelibéka barátságosan válaszolt.

- Igen, igen, láttam!

- Azt hiszem - mondta, kibújva a hanga ágyikóból -, hogy arra, ahol az a nagy sűrű ágbogas bozót van, arra tartottak még délután. Nem értettem pontosan mit kiabálnak, de valamit hangosan kiabáltak.

- Jó tett helyébe jót várj! - kiabálta vissza cinkemama, és tovább siettek. - Nagyon köszönjük levelibéka úr!

A csillagok már javában világítottak a cinkeszülőknek, mert koromsötét éjszaka volt. A Hold mindenhova bekukkantott, de hasztalanul.

A két kis cinke elaludt. A vihar elült, az eső lassan cseperészett. Az út még hosszú volt a bozótosig. Cinkemama és cinkepapa rendesen átáztak, úgy-hogy éjszakára be kellett húzódjanak egy tölgyfa odújába, hogy megszárikozzanak.

Reggel a patak mellett egy fiú futott, úgy tizenhárom év körüli lehetett. Egyszer csak fülelni kezdett: a patak melletti bozótosból két kis kétségbeesett hang hallatszott. Bálint - mert így hívták a fiút - odafutott, széthúzta a bozót ágait, és benézett. Beljebb hatolt a hangok felé, és egyszer csak észrevette a két kis madarat.

- Ó! - kiáltott fel Bálint. - Szegénykéim! S azzal levette kalapját, és óvatosan beletette a fiókákat.

- Gyerünk, gyorsan, gyorsan - bízta magát - valami meleg helyre kell vinni őket. Közben betakarta őket a kabátjával és rohant velük a suli felé. Lihegve ért oda.

- Fiúk, ide nézzetek! Kis madárcsimoták, keresnünk kell nekik gyorsan valami meleg helyet.

A fiúk felugrottak és az osztályteremben keresgéltek, majd találtak egy jókora nagy régi fiókot, ami már nem szolgált semmire. Fogták, kibélelték fűvel és belerakták a didergő madarakat, akik már alig pihegtek.

- Élnek! - kiáltott fel ujjongva az egész osztály.

- Talán akad egy kis mag a raktárban - mondta Jancsi, az egyik szeplős arcú fiú. Leszaladtak és felhoztak mindjárt két jókora zacskó magot. Beleszórtak egy adagot a fiókba, ami a madárcsák átmeneti szállása lett.

A sulis végeztével a fiúk kisereglettek az udvarra és azon tanakodtak, hogy hol helyezték el a madarakat.

- bizonyára keresik már őket a szüleik - vélte Peti.

- Úgy van, akkor hát készítsünk számukra egy jó meleg odút, abban fognak lakni - mondta Bálint, és már futott is a raktárba. Az iskola hátsó udvarában volt a raktár, tele fölöslegesnek látszó holmival.

- Ez pont megteszi - emelt föl pár fadarabot Jancsi. Ügyesen összeeszká-bálták a faodút, és még szalmatetőt is csináltak neki. Majd kitömték mohával, levelekkel, és minden egyébbel, amit az iskola udvarában találtak. Végül pedig felakasztották az odút egy hatalmas körtefára.

A két kis fióka most már az odúban várta, hogy a szüleik rátaláljanak.

Mire széncinkemama és -papa a bozótoshoz ért, már javában süttött a Nap. A lábnyomokat követték, ami a patakpartról elvezetett. Rá is találtak másnap az iskola udvarára. Ott a nyomok belevesztek a fűbe, a sárba. Cinkepapa hatalmasat rikkantott.

- Cinke Vince! Cinke Lenke! Merrreeee vagytoooooook?

- Itt, itt, itt! - csipogták amazok. Lett is nagy öröm, mikor rájuk találtak. A fiúk boldogan nézték, ahogy a cinkecsalád azontúl beköltözött a jó meleg odúba, hisz már közeledett a tél. A lobogó tűz megmelegítette őket, így egész télen át jó dolguk volt.

A gyerekek minden nap kijártak etetni őket, és mire eljött a tavasz, a család új csemetékkel gyarapodott. S a kis cinkéktől a nagyokig mindegyik vígan énekelte:

Nyitni kék! Nyitni kék! Nyitni kék!

Én is ott jártam, egy hónapig ott háltam, ha elhiszed kis komám, néked adom palotám! Ha nem hiszed kis komám, vedd el hát a parókám!

Bemutatjuk Kanyó Etelka felolvasót

Etelka pedagógus, majd könyvtárosként dolgozott. Most már nyugdíjas, az olvasás a legkedvesebb időtöltése, igazi szenvedély ez számára.

1957. március 4-én születtem, tehát túl vagyok a 6. X-en. Két gyermekem van, egy lány és egy fiú. A lányom már három fiú unokával ajándékozott meg.

Hatvanban, egy lakótelepen lakunk, közel egymáshoz, gyakran tölthetem az időmet velük.

Szüleim magyar szakos tanárok voltak, könyvekkel bélelt otthonban nevelkedtem, a mesélés, verselés mindennapos volt nálunk. Jóval az iskolába kerülésem előtt megtanultam olvasni, egy sajátos, magam által kidolgozott módszerrel. Szüleim nem akarták, mondván: unatkozni fogsz az iskolában. De én könyörögtem a nővéremnek, hogy árulja el a betűket. Cserébe lemondtam a csoki adagomról, ami nagy áldozat volt édesszájúságom miatt. A magánhangzókat sikerült is kicsikarnom tőle.

Kedvenc verseskötetemből minden verset fejből tudtam. Az ismert betűket bejelölgettem, és ezek alapján kikövetkeztettem a többit. Néhány hét alatt sikerült a tervem. Édesanyám arra figyelt fel, hogy az újságból a hirdetéseket olvasom. Azóta is legkedvesebb időtöltésem az olvasás. Számomra az olvasás olyan, mint másnak az evés. Létfunkció. Azért olvasok, hogy vigasztalódjam, ha bánatom van, fokozni tudjam az örömömet, összehasonlítsam a hősök sorsával az életemet, hogy jobban megismerjem magamat és másokat.

Szívesen segítek a rászoruló embereken. Tagja vagyok a telefonos lelki-segély szolgálatnak, és amíg nem tört ki a járvány, önkéntes beteglátogató voltam a kórházban.

Gyakran járok színházba, koncertekre, túrázni, kirándulni.

Szeretek kézimunkázni, kötni, horgolni. Az első fizetésemből varrógépet vettem, amit ma is szívesen használok. De a barkácskészletem is nagy becsben van, nem riadok vissza, ha a lakásban valamit szerelni, javítani kell.

Korán eldöntöttem, pedagógus szeretnék lenni, hogy sokat mesélhessek a gyerekeknek. Először óvónőként, majd tanítóként volt is rá lehetőségem.

Évek múlva egy KRESZ-tanfolyamon egyik volt napközisem is csoporttársam lett. Mint mondta, már az első pillantásra ismerős voltam neki, de csak akkor bizonyosodott meg felőle, hogy ki vagyok, amikor fel kellett olvasnom egy passzust a műszaki tankönyvből. A hangom felidézte számára „azokat a boldog időket, amikor még nyolc éves kisfiúként hallgatta a meséimet”.

Pályám kezdetén a mesével tudtam legjobban fegyelmezni. Sajnos, a mai gyerekek közül nagyon kevesen vannak, akiket a hallgatott mese le tud kötni. Kivéve a látássérülteket.

A tanítóképzőben könyvtár speciális kollégiumot választottam, így az iskolai könyvtár kezelését rám bízta. Ekkor beiratkoztam a főiskolára, és elvégeztem a könyvtár szakot.

Szakdolgozatomat a mesék morfológiájáról és fontosságáról írtam, amelyben Lázár Ervin meséjét is elemeztem. Az író szavai most is a fülemben csengenek: „Egy mese annyiféle, ahány olvasója van. Ha az író megírja a történetet, az olyan, mint egy fél alma, mindaddig csak fél, amíg az olvasó a saját fél almáját hozzá nem teszi, s ezt mindenki másképpen teszi hozzá,

vagyis mindenkiben más dolgokat mozgat meg. Nem mondom, hogy nincs valami állandó, egyedi minden történetben, de hogy minden olvasó másképpen éli meg, az természetes.”

Tanítványaimnak gyakran rendeztem vetélkedőket a könyvtárban. Legnépszerűbb a felolvasók versenye és az irodalmi jelmezverseny volt.

Hosszú, vidám délutánokat töltöttünk együtt a Sulirádiós szakköröseimmel.

A két gyermekem nehezen viselte, amikor otthon a kétkazettás magnón éjszakába nyúlóan vágtam a felvételeket.

Rengeteg iskolai és városi műsort szerveztem és rendeztem. Amikor nyugdíjba vonultam, ezek hiányoztak a legjobban.

Nyugdíjasként több lett a szabadidőm. A rádióban hallottam, hogy önkéntes felolvasókat keresnek. Beküldtem a bemutatkozó hangfelvételt, és bekapcsolódhattam. Szőcs Géza: Limpopó Egy strucckisasszony naplója című könyvével debütáltam. Nagyon boldog voltam, amikor a MÜPA-ban egy koncerten összetalálkoztam az íróval, és elújságozhattam neki: „Akkor már nem írtam hiába” – mondta hamiskás mosollyal.

Utána két mesekönyvet küldtem be, amiket véglegesítettek, de ezekre értékelést nem kaptam.

A következő próbálkozásom nem volt szerencsés. A vakok által igényelt listából Vavyen Fable: Fattyúdalát választottam. Nem tetszett, de becsülettel végigcsináltam. Nem is lepődtem meg, hogy nagyon rossz értékelést kaptam rá. Akkor el is ment a kedvem az egésztől.

Hosszú hallgatás után Maxi keresett meg, és az ő biztatására kezdtem újra.

Mivel a Fattyúdalnál az volt a kifogás, hogy túl sokat játszottam a hangommal, ezért igyekeztem visszafogni magamat. Polcz Alaine: Karácsonyi utazás című könyvére azért nem kaptam jó értékelést, mert nem játszottam eleget a hangommal, nem kamatoztattam színészi adottságaimat. Szóval, nagyon nehéz eltalálni az olvasók/hallgatók ízlését.

Karácsonyra a fiamtól végre egy jó minőségű mikrofont kaptam. Megtanított vágni is, azóta így küldöm a felvételeket.

A csapathoz tartozni jó, nagyon segítőkészek a társak. Katát és Maxit mindig csodálom, a munkabírásukat, sokoldalúságukat és az empátiájukat.

A találkozókra ritkán tudok eljutni Hatvanból, de ha sikerül, hosszú időre feltöltődöm.

Egyszer voltam vaksötét koncerten, ami nagy élmény volt.

Vallom, hogy egy könyvet elolvasni olyan, mint az együtt járás, de ha fel is olvasod, az már szerelem.

A portrét összeállította és szerkesztette: Árvay Mária

Tóth Enikő: A fényeken túl...

Egyszer élt valahol Budapesten egy Anna nevű kislány. Olyan vágyai voltak, mint a többi gyereknek, de az élete mégis nagyon nehéz volt. Szeretett volna boldog lenni, mint a többiek.

Ezüstösen ragyogott a Hold azon az éjszakán. Ahogy Anna állt az ablaknál, érezte, hogy itt az idő. Mennie kell és megismerni végre azt, ami oly régóta foglalkoztatta.

Mindig is kíváncsi volt, hogy mi lehet a fényeken túl, kislány fejével gyakran elképzelte, hogy ott jár, a Hold, meg a Nap másik oldalán. A szomszéd bácsi mindig azt mondta neki, hogy ott lakik az isten, ott a fényeken túl, ahol a jelekre földi hang már nem felel. Az iskolában gyakran kérdezte a tanítónénit is erről, de ő csak mosolygott ezen. A fényen túl, hmm, ki hallott már ilyet.

Eljött hát az idő, érezte, már 9 éves és ma muszáj útnak indulnia. A lépcsőházból az egyik néni mindig azt mondta neki, hogy a képzeletével induljon el bátran a Hold vagy a csillagok fénye mögé, mire odaér, elalszik. De ő soha nem aludt el, csak várt, hogy egyszer valójában ott legyen...

Kilopózott hát a szobájából és vigyázott, ne ébresszen fel senkit. Aznap este olvasott egy égisz fáról, mely az erdőn túl létezik, ez aztán végképp nem hagyta nyugodni. A sötét konyha ajtajánál megtorpant, sok üres üveget látott ott sorakozni. Ahogy a konyha asztalához tévedt a tekintete, egy alvó alakot látott. Jaj, anya, gyorsan, gyorsan, észre ne vegyen. Felkapta hát kis kabátját és kiosont az ajtón.

Hidegen érintette arcát a téli éjszaka. Kicsit fázott, de nem törődött vele. Elindult hát a lakótelep széle felé, ahol az erdő kezdődött. Csak néhány kóbor kutyával találkozott, néha úgy érezte, ő is lenne inkább kóbor kutya. Az iskolában mindenki csak kinevette, mert nem voltak szép ruhái, és különben is, anyád egy részeges, mondogatták neki. Te is olyan leszel Annuska, hahaha, lapátfogó...

Ahogy szedte apró lábait, ezek visszhangoztak a fülében. Remélte, hogy ma éjjel, a kilencedik születésnapjának éjjelén megtalálja a fényt...

Hiába várta a születésnapját, senki nem köszöntötte fel, pedig tavaly még csokit is kapott a tanítónénitől, de most semmi. Nem mertte mondani az osztályban, mert kigúnyolták volna. Amikor aznap hazaért a dohányfüstös kis lakásba, senki nem várta. Nem volt kedve anyukája elé menni a sarki közért előtt iszogató bácsik közé, inkább, gondolta, hogy éjszaka kel útnak és megkere-

si azt, amire oly régóta vágyott. Amikor az erdőhöz közeledett, félelem fogta el... Sötét volt, nagyon sötét, ahogy a fák beárnyékolták a Holdat. Érezte, hogy fázik, egyre jobban fázik. Mégis, csak ment, ment, hogy meglelje az égig érő fát, mely átviszi a fény másik oldalára. Bárcsak már ott lennék, gondolta, a csillagok fényei mögött biztos boldogabbak az emberek... Biztos nem bántják majd ott az iskolában, beszélget vele az anyukája, lesz igazi apukája, ahogy a többieknek és még a szülinapját sem felejtik el...

Hirtelen félni kezdett, hogy mi van, ha mégsem találja meg az utat, vagy a fát. Már nagyon fázott a két kis keze, gondolta lepihen egy kicsit, mert el is álmosodott a hidegben.

A sötét fák tövében húzta meg magát, fejét a lábára hajtva próbált pihenni. Érezte a nyakán, hogy lágyan esnek rá a hópihéek. Akkor kezdett havazni és fehér csipkeként borították be a sötét erdőt a kristályos hópelyhek. Anna egyszerre megremegett, érezte, hogy egyre gyengébb és fáradtabb, de ugyanakkor valami érdekeset is látott. Feltűnt neki egy magas fa, melynek a törzse fényesen ragyogott. A fa egyre közelebb ért hozzá, úgy mintha lábakon állt volna. Egyszerre csak ott volt mellette a fényes fa és a lombkoronájából egy angyali arc nézett le rá. –Milyen szép kislány vagy... – mondta neki.

Szép...én...szép...ezt még nem mondta senki...

– Eljöttél hát, tudtam, hogy eljössz, már vártalak.

– Vigyél magaddal! Oda a fa tetejére, a fények mögé, ahol a mesebeli tündérek is laknak...

– Megmutatom neked, de ígérd meg, hogy utána hazamész anyukádhoz...

– Megígérem.

Egyszerre felszálltak a fa tetejére, ahol hatalmas volt a ragyogás. Gyönyörű színekben pompázott az a hely, és minden csupa fény volt. A kislány megpillantott egy kivilágított iskolát, ahová besétált. A többiek tárt karokkal várták és szelíden simogatták meg a haját. Mindenki nagyon szerette és ő boldog volt...

Aztán meglátta a házukat, de az is csupa fényesség volt. Ahogy belépett, egy kedves arcú asszony fogadta, olyan arca volt, mint az anyukájának, meg olyan is, mint aki idehozta. Ahogy bement a konyhába egy hatalmas torta fogadta gyertyákkal, és sok-sok fehér marcipánvirággal. Anna meghatódott, nekem tortám, nekem, még soha sem volt...

Elfújta a gyertyákat és megölelte a kedves asszonyt, akiből áradt a szeretet...

– Nagyon jó itt veled, mindig is ilyen anyukát szerettem volna...

Ekkor az ajtón egy magas férfi lépett be, egyenesen hozzá sietett és magához ölelte. Hogy van az én kis ünnepezt hercegnőm? Milyen szép kislányom van, egyre szebb leszel...

Anna csak ámult. Talán ez az igazi boldogság, ilyet még soha nem érzett. Soha nem szerette senki, de most végre, végre szeretik és boldog... Minden

csupa fény és öröm és boldogság...Érezte, hogy szíve megtelik melegséggel és most élte meg először, hogy élni jó...Élni jó... Végre nagyon-nagyon jó...

Aztán egyszerre eltűnt a fényesség, egy fehér szobában ébredt, sok fehér köpenyes ember vette körül. – Él, él, sikerült... – kiáltották körülötte.

Elmondták neki, hogy hajnalban találtak rá, majdnem megfagyva. Egy kutyasétáltatónak köszönheti az életét, aki az erdő szélénél járt.

– Az anyukám tudja már? – kérdezte félénken Anna.

– Tudja, de oda nem mehetsz vissza, lesz egy másik anyukád...

– Másik anyukám? Nem értem...

– Olyan, aki foglalkozik veled, hidd el, örülni fogsz neki!

– Ő nem fog esténként megverni?

– Biztosan nem, nagyon rendes asszony, több gyereket is felnevelt már.

Anna a 10. születésnapjára hatalmas csokitortát kapott, ahogy a gyertyák lángjai játszadoztak a levegőben, eszébe jutott a fa, meg a fény, meg amit ott látott. Újra érezte azt a boldogságot, amit akkor, végre a Földön is ugyanúgy...

Első a család

Elhunyt Fehér Anna nővér, a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonának vezetője

Január 13-án kaptuk a lesújtó hírt, hogy aznap hajnalban elhunyt Fehér Anna nővér, a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonának vezetője.

„Mély fájdalommal, de Isten akarátában megnyugodva tudatjuk mindazokkal, akik szerették és ismerték, hogy Fehér Anna nővér, aki a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonának vezetőjeként évtizedek óta gondozta a látássérült gyermekeket, ma hajnalban hazatért megváltó Urához. Emléke örökké szívünkben él!” – adta hírül január 13-án az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye honlapja.

Fehér M. Anna gyógypedagógus, szerzetesnővér 1947-ben született Vértesacsán, ahonnan 1959-ben a családjával együtt Budapestre költöztek. Tanulmányait – látássérültként – a Virányosi úti iskolában, majd a Táncsics Mihály Gimnáziumban végezte. A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán tanult tovább, de egyházi kapcsolatai miatt kizárták, így diplomáját csak később, 1979-ben szerezhette meg. Pedagógusként hét évet dolgozott a Vakok Iskolájában, időközben titokban szerzetesi fogadalmat tett.